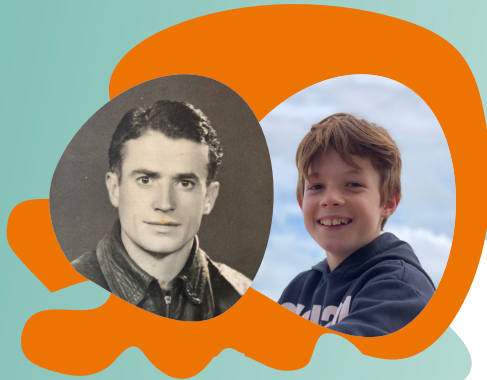

EXPO VLUCHT VERHALEN

(1951 – 2021)

Deze bundel is van:

INLEIDING

Binnenkort gaan jullie naar het Red Star Line Museum in Antwerpen. Het museum vertelt het verhaal van de twee miljoen migranten die begin 20ste eeuw de oversteek maakten van Europa naar Amerika. Red Star Line was de naam van het Belgisch bedrijf dat deze reis mogelijk maakte, met grote passagiersboten tussen Antwerpen en New York.

Welke redenen zouden mensen toen hebben gehad om te verhuizen naar Amerika?

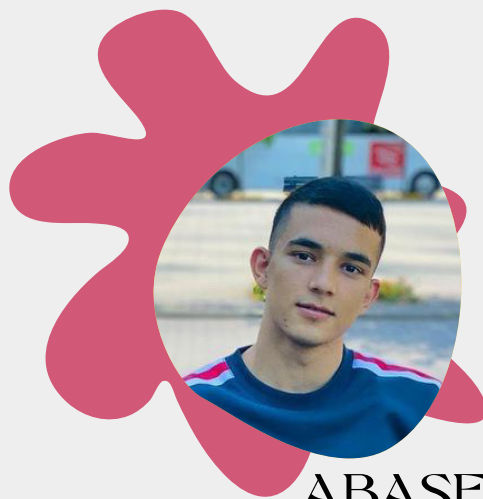

“Een vluchteling is elke persoon die zich buiten zijn land van herkomst bevindt, en die de bescherming van dat land niet kan inroepen omdat hij vreest voor vervolging omwille van zijn ras, zijn religie, zijn nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging.”

Zo staat het in de Conventie van Genève, een afspraak die in 1951 werd ondertekend door 147 landen. Die definitie was erg belangrijk. Elk land wist nu welke personen ze bescherming moesten geven, als die daar om vroegen. Deze bescherming, ook wel ‘asiel’ genoemd, was ieder land voortaan verplicht te geven aan vluchtelingen.

VÓÓR DE EXPO

ABASEEN

NOOR

JAMAA

SYNTYCHE

CORNELLY

STANISLAS

OTTO

LONG

PIETER-JAN

In dit deel maak je kennis met een **migratieverhaal**. Je leert een persoon kennen die in de voorbije 70 jaar naar België gekomen is. Kom in een aantal stappen meer de te weten over de familie, het land van oorsprong, de migratieroute en de aankomst in België.

Je groepje verwerkt al deze info op een creatieve manier in de klas op een **placemat**. Bij elke stap zoek je naar antwoorden op de vragen. De placemat helpt je om met je groep op een duidelijke manier het verhaal aan de anderen **voor te stellen**. In een laatste stap krijg je met leerlingen uit de andere groepjes nog enkele boeiende stellingen om over na te denken.

STAP 1 MAAK KENNIS MET EEN JONGERE

In deze stap maak je via een filmpje en identiteitscirkel kennis met een jongere met migratieroots. Je gaat op zoek naar gedeelde interesses.

- ✓ Bekijk het **filmpje** en maak kennis met de jongere (scan QR of bekijk het filmpje op je laptop via de link die je van je leerkracht krijgt).
- ✓ Bestudeer de **identiteitscirkel** die de jongere van zichzelf ontwierp. *Deze cirkel toont wat deze jongere belangrijk en waardevol vindt in zijn/haar leven op dit moment. Hoe groter het stukje taart, hoe belangrijker hij/zij dat vindt.*
- ✓ Bekijk de foto van de persoon die migreerde en de **stamboom**.

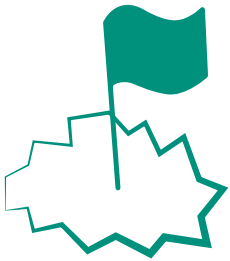

Heb je een gedeelde interesse met deze jongere: iets wat ook jij fijn vindt?

Wat de jongeren aan de verschillende tafels gemeen hebben is dat ze wortels hebben in een land buiten België. Merk je dat? Zo ja: aan wat?

Wie migreerde naar België? Welke familieband heeft deze persoon met de jongere?

Heb je zelf ook migratieroots of weet van migratieverleden in je eigen familie? Zo ja, uit welk land? Hoelang is dat (ongeveer) geleden?

STAP 2 MAAK KENNIS MET HET LAND VAN OORSPRONG

De jongere heeft migratieroots. Dit wil zeggen dat (de familie van) de jongere om bepaalde redenen zijn thuisland verlaten heeft. In deze stap kom je meer details te weten over het land van oorsprong. Je vult de placemat aan met deze info.

- ✓ Zoek het **land** van oorsprong en de **hoofdstad** op in een atlas of op het internet. Duid de hoofdstad op de landkaart aan. Kleur het land op de wereldkaart.
- ✓ Bekijk de foto's en info over de **familie** die je terugvindt op de placemat. Zoek de **geboorteplek** op van het familielid dat migreerde. Duid het ook aan op de grote landkaart.
- ✓ Leer de situatie in het land ten tijde van de vlucht beter kennen. Log hiervoor met je smartphone of laptop/tablet in op de website van **Archief voor het Onderwijs**. Vraag je leerkracht voor verdere instructies om in te loggen.
We hebben enkele **fragmenten** uit de beschikbare filmpjes geselecteerd over jullie land. Verdeel de fragmenten onder elkaar en bekijk je fragment aandachtig.
- ✓ Vertel kort aan de rest van de groep waarover jouw fragment ging. Wat vertelde het fragment over politieke **situatie in het land**? Wat leerde je over het leven ginds (socio-economisch)? En over de cultuur?
- ✓ Vul je informatie eventueel aan met **eigen onderzoek op het internet**.
- ✓ Schrijf je bevindingen in één van de drie velden rond het land op de placemat. Er is ruimte voor **politiek, socio-economie en cultuur**.

Je kent de situatie in het land nu wat beter. Je hebt kennis gemaakt met de familie. Vergelijk hun leven daar eens met jouw leven hier, in België. Wat valt op?

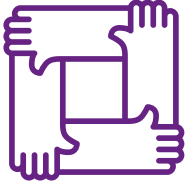

Waarom zouden mensen in dat land bereid zijn alles achter te laten en te vluchten?

STAP 3 VLUCHTROUTE

In stap 3 luister je naar een podcast met de info over de vluchtroute. Hoe lang duurde ze, wat waren de hindernissen, ...? Ook die info verwerk je in de placemat.

- ✓ Luister in groep naar **de podcast** over de vluchtroute. Je kan het verhaal ook volgen op de bijhorende **tekst**.
- ✓ Schrijf in de voorziene ruimte de **reden(en)** waarom jouw persoon gemigreerd is.
- ✓ **Teken de route** van het land van herkomst (linksonder) naar België (rechtsboven). Vermeld en/of teken langs je route:
  - tussenstops
  - landen waarlangs de route liep
  - duur: hoelang bleef je persoon daar? hoelang onderweg?
  - gebeurtenissen onderweg / hindernissen...
  - vervoersmiddelen (auto, bus, trein, vliegtuig, boot, te voet...)Je mag gerust **creatief** zijn! Maak er een overzichtelijke tekening van, waarop je gebeurtenissen, grenzen en vervoersmiddelen uit het verhaal tekent.

Wat heeft je het meest getroffen in het verhaal?

Was jouw persoon van plan om in België terecht te komen? Of niet? Hoe kwam dat?

Hoe komt dat het voor ons redelijk gemakkelijk is om te reizen en dat mensen op de vlucht soms hun leven riskeren om op een 'veilige plek' te geraken?

STAP 4 AANKOMST EN HET LEVEN IN BELGIË

Aankomen in België is niet voor iedereen even gemakkelijk. Heel wat mensen komen hier terecht zonder **netwerk**: ze kennen niemand en de gewoontes zijn totaal anders dan in hun thuisland. Personen en organisaties die hen hier dan opvangen zijn erg belangrijk om de weg te wijzen, om ze welkom te heten en om hen heel concreet te helpen om asiel aan te vragen.

- ✓ Knip de foto's en gebeurtenisfiches uit. Lees op de foto's welke **organisaties en personen** een rol speelden bij de aankomst en het leven van jouw persoon in België.
- ✓ Link deze personen/organisaties aan de **gebeurtenissen** die de persoon meemaakte. Maak duo's van kaartjes.
- ✓ Probeer de duo's **chronologisch** te leggen: wat gebeurde eerst? Wat dan? En toen?
- ✓ Op de placemat zie je het **actorenweb**. Het stelt de verschillende maatschappelijke spelers voor die invloed (kunnen) hebben op het leven in België. Ze zijn ook belangrijk om verandering te brengen in je situatie (juridisch, sociaal, politiek). Welke actoren kan je linken met kaartjes van organisaties of personen? Bespreek dit in groep!
- ✓ Plaats de **fotokaartjes** bij de overeenkomstige actor op het web. Plak ze eventueel vast.
- ✓ Het leven van nieuwkomers in België gaat niet altijd vanzelf. Kies minstens één actor uit het web die nog niet aan bod is gekomen. Welke rol had(den) deze kunnen spelen om het leven van je persoon in België makkelijker te maken?
- ✓ Schrijf je bevindingen op de placemat, naast de actor.

Werden de nieuwe contacten in België steeds positief ervaren? Leg uit.

Zie jij een rol voor jezelf weggelegd om mensen zich in België thuis te laten voelen? Welke dan?

Hoe sta jij over het algemeen tegenover nieuwkomers in je land? Probeer gevoelens te verwoorden die ze bij je oproepen

STAP 5 VOORSTELLING

Jullie placemat is ondertussen goed gevuld! Het hele verhaal staat er nu op. Tijd om jullie verhaal te delen met de andere groepjes!

Overleg nog even met je groep of alles duidelijk op de placemat staat. Je kan de placemats op de verschillende tafels laten liggen, of ze omhoog hangen in verschillende hoeken van de klas.

Spreek tenslotte af wie van de groep welk deel van de placemat zal vertellen. Zorg dat iedereen van je groepje eens aan bod komt!

Ga dan met je hele klasgroep langs alle tafels.

Aan elke tafel neemt het groepje dat hier gewerkt heeft het woord. Vertel kort wie jouw jongere is; welke band die heeft met de persoon die migreert; uit welk land die komt; waarom hij of zij gevlucht is; hoe die vluchtroute verliep; wie er in België geholpen heeft.

Spreek luid en duidelijk, en niet te snel! Je gaat tijdens de expo een gelijkaardige gidsbeurt moeten geven. Beschouw dit als een soort oefening daarvoor.

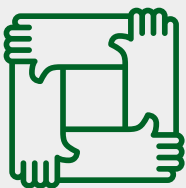

STAP 6 SYNTHESE & ACTUALISERING

Voor het laatste deel zet iedereen zich terug aan een van de 5 tafels. Je maakt **nieuwe groepjes**: zorg dat van zoveel mogelijk verhalen iemand in je groep zit.

In dit deel gaat hem om jouw en mijn mening. De thema's die aan bod komen zijn actueel en liggen soms wat gevoelig. Maak dus duidelijke afspraken voor het gesprek:

- Iedereen heeft het recht op een eigen mening.
- Laat iedereen rustig uitspreken.
- Probeer respect op te brengen voor een mening die afwijkt van de jouwe.
- Er is in deze oefening geen plaats voor racisme, extreme uitspraken of discriminatie.

- ✓ De **groepjes** worden opnieuw ingedeeld. In elke groep moeten zoveel mogelijk verhalen vertegenwoordigd zijn.
- ✓ Trek om de beurt een **kaartje**. Lees de vraag op het kaartje hardop voor en probeer een antwoord te geven.
- ✓ De anderen van de groep mogen nu vanuit hun ervaring en **mening** een antwoord geven op de vraag.
- ✓ Wanneer iedereen uitgepraat is, trekt de volgende leerling een nieuwe vraag.
- ✓ Sommige kaartjes zijn blanco. Dan mag je aan de groep een **eigen vraag** stellen. Probeer binnen het thema van migratie en vluchtelingen te blijven!

TIJDENS DE EXPO

Welkom in het Red Star Line Museum! Je bezoekt vandaag de Expo Vluchtverhalen (1951-2021). De expo wil de 70ste verjaardag vieren van de Conventie van Genève (1951). Die ken je misschien nog wel van de voorbereiding in de les. In deze conventie werden afspraken gemaakt over de opvang van vluchtelingen. In deze ruimte zal je kennismaken met 12 vluchtelingen. Ze vertrokken ergens tussen 1951 en vandaag uit hun geboorteland en kwamen toe in België.

Deel je in groepjes van 2 of 3 in. Iedereen krijgt een **werkblaadje**, dat lijkt op de placemat die we in de les invulden.

- ✓ Ga in de expo met je groepje (3 lln) op zoek naar een verhaal dat je aanspreekt
- ✓ Leer één van de 12 verhalen kennen zoals je dat gedaan hebt in de klas. Doe dit aan de hand van het werkblaadje dat je van je leerkracht krijgt.

- ✓ Ga op het afgesproken uur:..... naar de plaats van afspraak .....

- ✓ Hier word je in 3 nieuwe groepen ingedeeld. De drie leerlingen uit jouw groepje verdelen zich over de drie groepen, zodat in elke groep iemand het verhaal zal kunnen vertellen.
- ✓ Ga met de nieuwe groep langs de verhalen.
- ✓ Bij elk 'eiland' neemt een leerling de gidsrol op zich. Hij/zij vertelt het vluchtverhaal aan de hand van het werkblaadje.

NA DE EXPO

Zinderen de verhalen uit de expo nog na? Welk verhaal in het bijzonder? Je hebt wel gemerkt dat ieder verhaal uniek is. Iedere vluchteling heeft zijn eigen redenen om het thuisland te verlaten. Het laat niemand onberoerd.

In dit deel duik je in je eigen geschiedenis, of dat van een vriend, kennis of buur. Maak van al die verhalen een boeiende expo in je klas of op je school!

- ✓ Ga elk op zoek naar een **vluchtverhaal uit je eigen omgeving!** Dit kan je eigen vluchtverhaal zijn, maar evengoed van familie, vrienden of bureu.
- ✓ Indien je geen verhaal vindt, kan je gebruik maken van verhalen op Archief voor het Onderwijs. Vraag aan je leerkracht om je wegwijs te maken in deze website. Je vindt de verhalen onder de zoekterm 'Veldwerk'.
- ✓ Vraag of je iemand mag **interviewen**. Het is heel belangrijk dat mensen die hun verhaal vertellen zich comfortabel voelen om hun verhaal te delen.
- ✓ Overloop het verhaal in de **vier stappen**, zoals je dat gedaan hebt in de klas en op de expo. Maak aantekeningen op het werkblaadje dat je krijgt van je leerkracht.
- ✓ Verwerk de info op een eigen **creatieve** manier. Dat kan een kunstwerk zijn, een collage, een reportage, een filmpje, een website, een toneelstuk...
- ✓ Bundel je creaties en maak met de klas een eigen **expo** van vluchtverhalen.